

прѣзъ послѣднитѣ години на нейното господаруване, защото редовнитѣ излѣти на тия рѣцѣ задъ Морава и Дунава сж вече факти.

Примѣръ отъ емиграционни елементи въ стара България, вече като *имигранти* за нея, сж *аромѣнитѣ*, които, все като скотовѣдци, по често се зачуватъ прѣзъ врѣмето на Калояна. И дори и днесъ, прѣзъ лѣтнитѣ сезони, тѣ прѣскачатъ Родопитѣ и подъ името *караначани* пасятъ стадата си по българскитѣ височини, за да се върнатъ по огнищата си прѣзъ зимата.

Случаитѣ съ идящитѣ днесъ отъ Турция въ България „бозаджии“, дялгери — „арнаути“ — българи, най-вече отъ Дебърско *) — на караманлии изъ Мала Азия до освобождението ни и т. н. не ще датиратъ само отъ началото на робството, а ще сж отѣвнѣци, ако не и продължение, на взаимни, професионални емиграции между старитѣ България и Византия.

Най-рѣзъкъ импульсъ на политическата ни, масова емиграция даде турското робство. (У насъ и до днесъ не е проученъ въпроса, поне отъ историческа страна, отъ какво значение бѣ емиграцията на българскитѣ сектанти въ Италия и Южна Франция, още прѣди падането ни подъ турцитѣ; въ френската литература има довольно много загадки около българския произходъ на копринената индустрия въ Лионъ, за които давамъ по-подробни бѣлѣжки въ другъ трудъ). Периода между 1361 г., когато за пръвъ пѣтъ турцитѣ нахлуха въ България завоевателно и 1393 г., собственно 1396 г. — разгрома надъ експедицията срѣщу Баязидъ при Никополъ — е изпъстренъ съ редица масови *разселвания* и *изселвания*. За емигриралитѣ българи въ Южна Италия прѣзъ тия години се учимъ отъ редица прѣдания въ Македония и

*) Ср. Guéchoff, les associations agricoles et ouvrières en Bulgarie, Paris, 1890, p. 14.